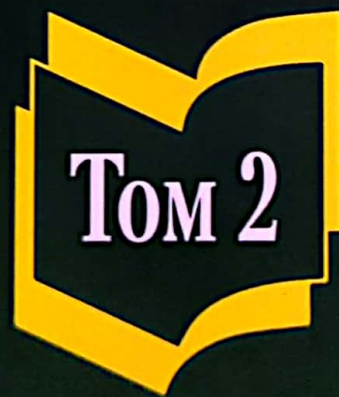

*Цивільне
процесуальне*

ПРАВО УКРАЇНИ

Підручник

ІЄ ПРАВОВА
ЄДНІСТЬ
РЕДАКЦІЯ
ЮРИДИЧНИХ
ВИДАНЬ

ЦИВІЛЬНЕ ПРОЦЕСУАЛЬНЕ ПРАВО УКРАЇНИ

Підручник

Том 2

*За загальною редакцією
доктора юридичних наук, професора,
академіка Академії наук Вищої школи України
М. М. Ясинка*

ІЄ ПРАВОВА
ЄДНІСТЬ
РЕДАКЦІЯ
ЮРИДИЧНИХ
ВИДАНЬ

Київ • Алерта • 2021

УДК 67.9(4УКР)304.4
Ц54

*Затверджено Міністерством освіти і науки України
як підручник для студентів юридичних спеціальностей вищих навчальних
закладів (лист №1/11-13141 від 19,08.2013)*

Рецензенти:

Р.О. Стефанчук – доктор юридичних наук, професор,
член-кореспондент Національної академії правових наук України;

Г.П. Тимченко – доктор юридичних наук, провідний науковий
співробітник Інституту держави і права ім. В. М. Корецького
НАН України.

Ц54 Цивільне процесуальне право України: підручник. Вид. 2-ге,
переробл. та допов. : у 2 т. / за загальною ред. д.ю.н., професора,
академіка М. М. Ясинка. Київ: Алерта, 2021. Т. 2. 572 с.

ISBN 978-617-566-638-8 (Багатотомне видання)

ISBN 978-617-566-643-2 (Том 2)

У підручнику сформульовані теоретичні основи цивільного процесуального права України. Зокрема приділено увагу процесуальному порядку відкриття проваджень у цивільних справах, розгляду цивільних справ на всіх інстанційних рівнях судової системи України. Розглянуто суть процесуальних інститутів: представництва, процесуальних строків, підвідомчості та підсудності справ, доказів та доказування, судового наказу, судових витрат, позовного та окремого провадження, звернення судових рішень до виконання тощо. Підручник буде корисним не лише для студентів чи викладачів юридичних спеціальностей вищих навчальних закладів, а і практикуючих юристів.

УДК 67.9(4УКР)304.4

ISBN 978-617-566-638-8 (Багатотомне видання)
ISBN 978-617-566-643-2 (Том 2)

© Авторський колектив, 2021
© Видавництво «Алерта», 2021

АВТОРСЬКИЙ КОЛЕКТИВ

Богдан Й. Г.	к.ю.н., доцент	Львівський національний університет ім. І. Франка
Бондаренко-Зелінська Н.Л.	к.ю.н., доцент	Хмельницький університет управління та права
Вербіцька М.В.	к.ю.н., доцент	Тернопільський національний економічний університет
Гетманцев О.В.	к.ю.н., доцент	Чернівецький національний університет ім. Ю. Федьковича
Кіріяк О. В.	к.ю.н., доцент	Чернівецький національний університет ім. Ю. Федьковича
Кондрат'єва Л.А.	к.ю.н., доцент	Чернівецький національний університет ім. Ю. Федьковича
Кройтор В. А.	к.ю.н., професор	Харківський національний університет внутрішніх справ
Кузьменко С.Г.	к.ю.н., доцент	Донецький юридичний інститут МВС України
Курило М.П.	д.ю.н., професор	Сумський національний аграрний університет
Котвяковський Ю. О.	к.ю.н.,	Сумський національний аграрний університет
Паскар А. Л.	к.ю.н., доцент	Чернівецький національний університет ім. Ю. Федьковича
Притика Ю. Д.	д.ю.н., професор	Київський національний університет ім. Т. Шевченка
Рябченко Ю. Ю.	к.ю.н., доцент	Національний університет державної податкової служби України
Риков В. В.	адвокат	Кваліфікаційно-дисциплінарна комісія адвокатури м. Києва
Савчин Н. М.	к.ю.н., асистент	Чернівецький національний університет ім. Ю. Федьковича
Шишка О. Р.	к.ю.н., доцент	Національний університет державної податкової служби України
Феннич В. П.	к.ю.н., доцент	Ужгородський національний університет
Ясинок Д. М.	аспірант	Сумський національний аграрний університет
Ясинок М. М.	д.ю.н., професор, академік	Сумський національний аграрний університет

§ 3. Підстави до негайного виконання судових рішень, їх відстрочка та розстрочка

Після вступу судового рішення в законну силу воно підлягає негайному виконанню або державним чи приватним виконавцем. В той же час подання апеляційної скарги на рішення суду першої інстанції зупиняє його вступ в законну силу до розгляду апеляційної скарги по суті в апеляційному суді.

Разом з тим, суд, який ухвалив рішення, може визначити порядок його виконання, надавши відстрочення або розстрочення виконання або вжити заходів для забезпечення його виконання, про що зазначає в рішенні (ч. 1 ст. 267 ЦПК України). Так, суд допускає негайне виконання рішення у справах про:

- 1) стягнення аліментів – у межах суми платежу за один місяць;
- 2) присудження працівникові виплати заробітної плати, але не більше ніж за один місяць;
- 3) відшкодування шкоди, заподіяної каліцтвом, іншим ушкодженням здоров'я або смертю фізичної особи, – у межах суми стягнення за один місяць;
- 4) поновлення на роботі незаконно звільненого або переведеного на іншу роботу працівника;
- 5) відібрання дитини і повернення її тому, з ким вона проживала;
- 6) розкриття банком інформації, яка містить банківську таємницю, щодо юридичних та фізичних осіб;
- 7) примусову госпіталізацію чи продовження строку примусової госпіталізації до протитуберкульозного закладу;
- 8) встановлення факту народження або смерті особи на тимчасово окупованій території України, визначеній Верховною Радою України;
- 9) надання особі психіатричної допомоги у примусовому порядку;
- 10) видачу або продовження обмежувального припису.

Суд, ухвалюючи рішення, може допустити негайне його виконання у разі стягнення всієї суми боргу при присудженні платежів, щодо стягнення аліментів, виплати заробітної плати та відшкодування шкоди, заподіяної каліцтвом, іншим ушкодженням здоров'я або смертю фізичної особи.

За наявності підстав, за заявою сторони суд, який розглядав справу як суд першої інстанції, може відстрочити або розстрочити виконання рішення, а за заявою стягувача чи виконавця (у випадках, встановлених законом), – встановити чи змінити спосіб або порядок його виконання. До обставин, що істотно ускладнюють виконання рішення або роблять його неможливим, слід віднести: хворобу боржника або членів його сім'ї, відсутність коштів на рахунку, відсутність присудженого майна в натурі, інфляційні процеси у економіці держави, стихійне лихо тощо.

Питання про відстрочення або розстрочення виконання, зміну чи встановлення способу і порядку виконання судового рішення може бути розглянуто виключно за заявою сторони, стягувача чи виконавця.

Відстрочка – це відкладення чи перенесення виконання рішення на новий строк, який визначається судом. Розстрочка означає виконання рішення частками, встановленими судом, з певним інтервалом у часі. Строки виконання кожної частки повинні визначатись судом. При цьому слід мати на увазі, що розстрочка можлива при виконанні рішення, яке стосується предметів, що діляться (наприклад, гроші).

Під зміною способу і порядку виконання рішення слід розуміти прийняття судом нових заходів для реалізації рішення у разі неможливості його виконання у порядку і способом, які були раніше встановленими. Наприклад, зміна способу виконання рішення можлива у випадку відсутності у боржника присудженого позивачеві майна в натурі або грошових коштів, достатніх для покриття заборгованості, шляхом змінення зазначеної у рішенні форми виконання.

Суд розглядає питання про відстрочення або розстрочення виконання, зміну чи встановлення способу і порядку виконання судового рішення в десятиденний строк у судовому засіданні з повідомленням державного виконавця, приватного виконавця або сторони виконавчого провадження, що звернулися із заявою, та осіб, які беруть участь у справі. Неприбуття у судові засідання осіб, які були належним чином повідомлені про дату, час і місце розгляду справи, не перешкоджає судовому розгляду.

Для здійснення таких дій як розстрочка та відстрочення виконання судового рішення дана стаття встановлює граничний максимальний строк – один рік з дня ухвалення рішення, ухвали,

постанови про розстрочку чи відстрочення виконання судового рішення.

При відстроченні або розстроченні виконання судового рішення суду надається можливість вжиття заходів забезпечення позову. При цьому суд повинен керуватися Главою 10 Розділу I ЦПК України для вирішення цього питання.

За результатами розгляду вищевказаних заяв суд постановляє ухвалу, яка повинна відповідати вимогам ст. ст. 259–261 ЦПК України.

Запитання для самоконтролю:

1. Поняття, види і значення судових постанов.
2. Розкрийте суть і значення судового рішення.
3. Назвіть вимоги, які пред'являються до судового рішення.
4. У якому випадку рішення визнаються заочними?

ЗМІСТ

РОЗДІЛ II. ПОЗОВНЕ ПРОВАДЖЕННЯ

Глава 15. Позов

§ 1. Поняття позову, його види та елементи	3
§ 2. Право на позов.....	10
§ 3. Процесуальний порядок пред'явлення позову та відкриття провадження у справі.....	18
§ 4. Сторони позовного провадження, їх процесуальні права та обов'язки	26
§ 5. Поняття процесуальної співучасті та її види	31
§ 6. Заміна неналежного відповідача та залучення до участі у справі співвідповідача	33
§ 7. Об'єднання та роз'єднання позовів. Зустрічний позов.....	36
<i>Запитання для самоконтролю .....</i>	<i>44</i>

Глава 16.

Підготовче провадження у цивільному процесі

§ 1. Підготовче провадження як стадія цивільного процесу.....	45
§ 2. Зміст стадії підготовчого провадження.....	49
§ 3. Підготовче засідання як процесуальна форма підготовчого провадження.....	56
§ 4. Заяви по суті спору в підготовчому провадженні	61
§ 5. Судові рішення у підготовчому засіданні.....	69
§ 6. Врегулювання спору за участі судді.....	71
<i>Запитання для самоконтролю .....</i>	<i>80</i>

Глава 17.

Судовий розгляд цивільних справ

§ 1. Процесуальна форма цивільного судочинства, її природа та складові елементи.....	81
--	----

§ 2. Відкриття розгляду справи по суті	86
§ 3. З'ясування обставин справи та дослідження доказів	87
§ 4. Відкладення розгляду справи та перерва в судовому засіданні. Судові дебати	91
§ 5. Фіксування судового процесу	93
§ 6. Зупинення і закриття провадження у справі Залишення позову без розгляду	95
<i>Запитання для самоконтролю</i>	100

Глава 18.

Судові рішення

§ 1. Поняття та види судових рішень, порядок їх ухвалення.....	101
§ 2. Зміст судових рішень. Додаткове рішення суду. Виправлення та роз'яснення судових рішень	104
§ 3. Підстави до негайного виконання судових рішень, їх відстрочка та розстрочка.....	108
<i>Запитання для самоконтролю</i>	110

Глава 19.

Розгляд справ у порядку спрощеного позовного провадження

§ 1. Справи, що розглядаються в порядку спрощеного позовного провадження.....	111
§ 2. Вирішення питання про розгляд справи в порядку спрощеного позовного провадження	115
§ 3. Розгляд справи у порядку спрощеного позовного провадження	116
<i>Запитання для самоконтролю</i>	118

Глава 20.

Заочний розгляд справ

§ 1. Умови проведення заочного розгляду справи	119
§ 2. Форма і зміст заочного рішення	123
§ 3. Порядок і строк форма і зміст заяви про перегляд заочного рішення	124
§ 4. Прийняття заяви про перегляд заочного рішення та порядок її розгляду. Скасування та оскарження заочного рішення	127
<i>Запитання для самоконтролю</i>	129

Навчальне видання

ЦИВІЛЬНЕ ПРОЦЕСУАЛЬНЕ ПРАВО УКРАЇНИ

Підручник

Том 2

*За загальною редакцією
доктора юридичних наук, професора,
академіка Академії наук Вищої школи України
М. М. Ясинка*

Відповідальний за випуск
Комп'ютерна верстка
Обкладинка

О. В. Діордійчук
Д. М. Алексєєв
Д. М. Алексєєв

Підписано до друку 02.11.2020 р. Формат 60 x 84 ¹/₁₆.
Папір офсетний. Гарнітура «Times New Roman».
Друк офсетний. Умовн.-друк. арк. 33,25.

Видавництво «Алерта»
04210, м. Київ, а/с 112.
Тел.: (044) 223-15-25, 223-15-30; (099) 607-97-62.
E-mail: alerta.pravovaednist@gmail.com, веб-сайт: www.alerta.kiev.ua
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 788 від 29.01.2002 р.